

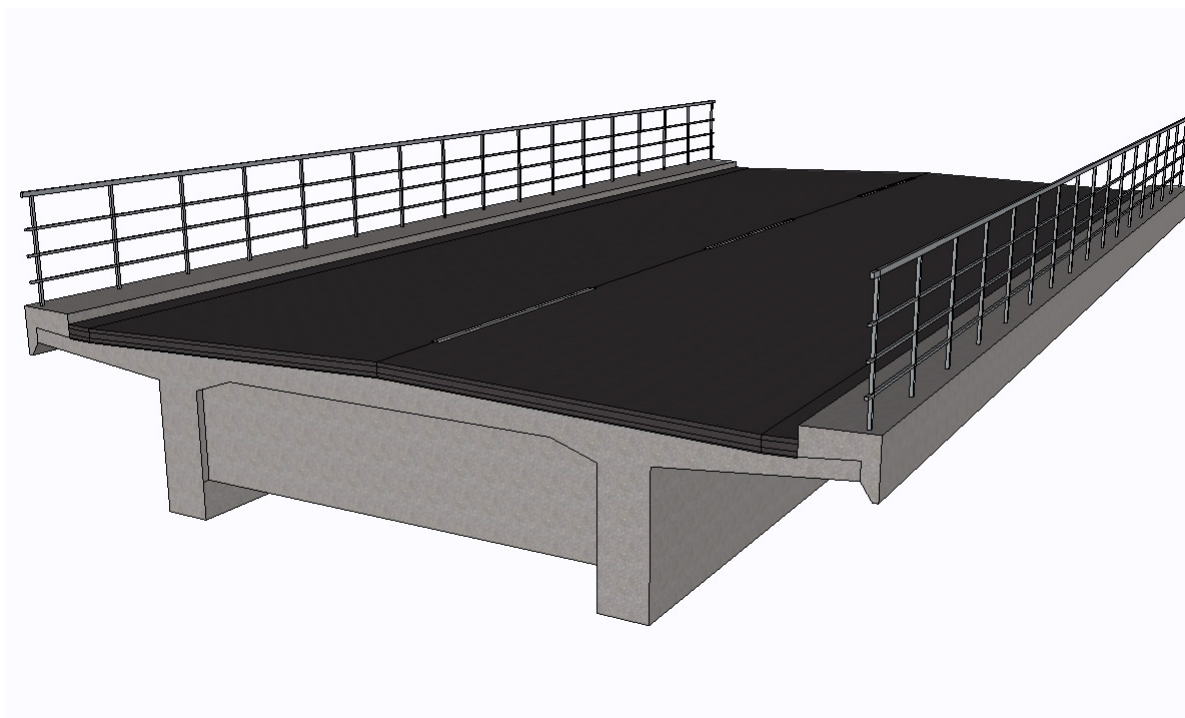
Kétbordás vasbeton közúti híd felszerkezetének közelítő erőtani számítása

(segédlet a Hídépítés c. tantárgyhoz)

Összeállította: Szabó Imre Gábor

Pécsi Tudományegyetem Műszaki és Informatikai Kar

Építőmérnök Tanszék

Pécs, 2017. szeptember

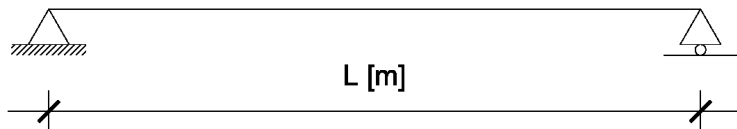
Tartalom

Tartalom	3
1. Kiindulási adatok.....	4
1.1 Geometria adatok.....	4
1.2 Felhasznált szabványok	5
1.3 Anyagok, anyagjellemzők	5
1.4 Hatások	6
1.4.1 Állandó hatások	6
1.4.2 Esetleges hatások	7
1.5 Hatáskombinációk	11
2. A felszerkezet igénybevételei.....	12
2.1 Kereszteloszlás	12
2.2 Hajlítónyomatékok	13
2.3 Nyíróerők.....	15
2.4 Igénybevételek összefoglalása.....	18
3. Teherbírási határállapotok.....	19
3.1 Együttdolgozó lemezszélesség	19
3.2 Méretezés hajlításra	19
3.2.1 Méretezés hajlításra a „K” keresztmetszetben.....	20
3.2.1 Méretezés hajlításra a „B” keresztmetszetben.....	21
3.3 Méretezés nyírásra.....	21
3.3.1 Vizsgálat az „A” és „A' ” keresztmetszetekben	22
3.3.2 Vizsgálat a „B” keresztmetszetben	22
4. Használhatósági határállapotok.....	22
4.1 A repedéstágassági követelmények ellenőrzése	22
4.2 A lehajlási követelmények ellenőrzése.....	23
Felhasznált irodalom	25

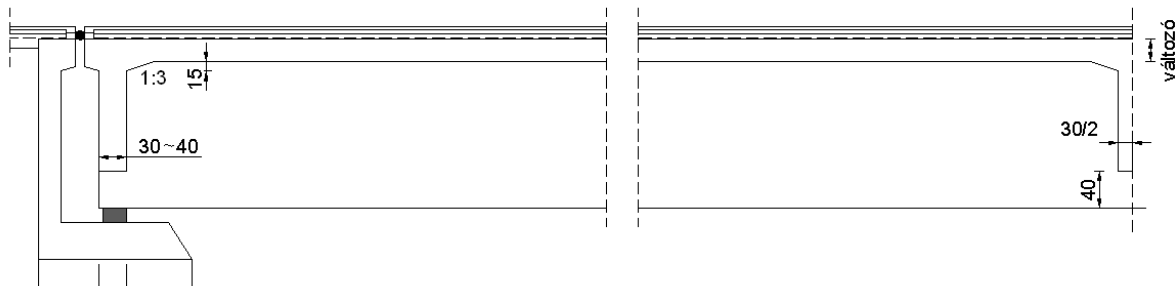
1. Kiindulási adatok

1.1 Geometriai adatok

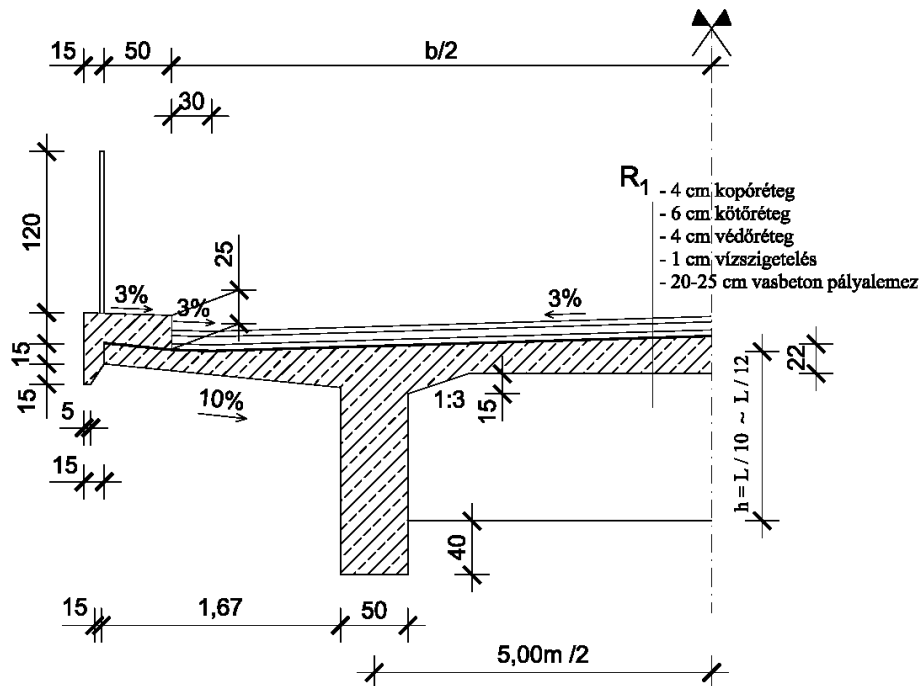
Statikai váz:

Hosszmetszet:

Keresztmetszet:

A pályaszerkezet rétegrétege (R_1):

- 4 cm kopóréteg
- 6 cm kötőréteg
- 4 cm védőréteg
- 1 cm vízszigetelés
- 20 - 25 cm vasbeton pályalemez

1.2 Felhasznált szabványok

MSZ EN 1990/A2	A tervezés alapjai
MSZ EN 1991-2	Hidak forgalmi terhei
MSZ EN 1992-1-1	Betonszerkezetek tervezése
MSZ EN 1992-2	Betonhidak

1.3 Anyagok, anyagjellemzők

Beton		C25/30	C30/37	C35/45
A nyomószilárdság karakterisztikus értéke f_{ck} [N/mm ²]		25	30	35
A húzószilárdság várható értéke f_{ctm} [N/mm ²]		2,6	2,9	3,2
A rugalmassági modulus várható értéke E_{cm} [N/mm ²]		31000	33000	34000
Alakváltozási tényező tartós hatásokhoz $E_{c,eff} = E_{cm} / (1 + \Phi)$	($\Phi \approx 2,0$ – a kúszási tényező végértéke)			
Törési összenyomódás ϵ_{cu} [%]		3,5	3,5	3,5

Feszültségcsökkentő tényező hidak esetén: $\alpha = 0,85$

A beton parciális tényezője: $\gamma_c = 1,5$

Betonacél		S400B	S500B
A folyáshatár karakterisztikus értéke f_{yk} [N/mm ²]		400	500
A max teher alatti nyúlás karakterisztikus értéke ϵ_{uk} [%]		20	18
A rugalmassági modulus E_s [N/mm ²]		20000	20000

Az acél parciális tényezője: $\gamma_s = 1,15$

1.4 Hatások

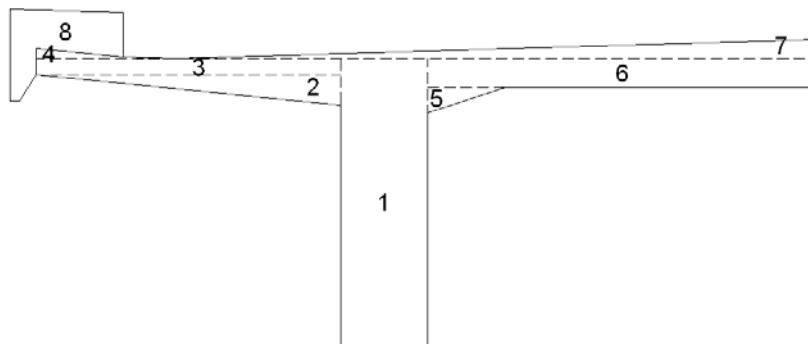
1.4.1 Állandó hatások

1.4.1.1 Önsúly

Sűrűségek:

beton, vasbeton:	25 kN/m ³
aszfalt:	24 kN/m ³
szigetelés:	0,25 kN/m ²
korlát:	0,5 kN/m
föld, talaj:	18 kN/m ³

A felszerkezet szimmetrikus kialakítása miatt az állandó terhet fél keresztmetszetre kell megállapítani. (egy főtartóra jutó állandó teher)

$$g = g_1 + g_2$$

ahol: g_1 = a híd teherhordó szerkezetének súlya

g_2 = kiemelt szegély, burkolat, korlát, egyéb hídtartozékok súlya

vasbeton teherhordó szerkezet súlya: $g_1 = \sum A_{(1-8)} \cdot \rho_{\text{beton, vasbeton}} \text{ [kN/m]}$

burkolat: $g_2^b = \text{[kN/m]}$

szigetelés: $g_2^{sz} = \text{[kN/m]}$

korlát: $g_2^k = \text{[kN/m]}$

összesen: $g = \text{[kN/m]}$

Állandó terhek biztonsági tényezői:

$\gamma_{G,\text{inf}} = 1,00$ ha kedvező a vizsgált hatás szempontjából

$\gamma_{G,\text{sup}} = 1,35$ ha kedvezőtlen a vizsgált hatás szempontjából

$\xi = 0,85$ csökkentő tényező a kedvezőtlen állandó hatás esetén

Azonos tehercsoportosításon belül csak az egyik biztonsági tényező alkalmazható!

1.4.2 Esetleges hatások

1.4.2.1 Forgalmi (hasznos) teher

A kocspálya sávokra való felosztása a teljes szélesség alapján:

Az útpálya szélessége (b)	A névleges forgalmi sávok száma	Egy névleges forgalmi sáv szélessége	A maradó terület szélessége
$b < 5,4 \text{ m}$	$n_1 = 1$	3,0 m	$b - 3,0 \text{ m}$
$5,4 \text{ m} \leq b < 6,0 \text{ m}$	$n_1 = 2$	$b/2$	0
$6,0 \text{ m} \leq b$	$n_1 = \text{int}(b/3)$	3,0 m	$b - 3 n_1$

A sávok keresztirányú elhelyezését úgy kell megválasztani, hogy a vizsgált tehermodell hatása a legkedvezőtlenebb legyen.

Függőleges terhek (1. tehermodell):

– kocspályán: $(\alpha_{Q_i} \cdot Q_{ik}, \alpha_{q_i} \cdot q_{ik}, \alpha_{q_r} \cdot q_{rk})$

Hely	Ikertengely (TS)	Megoszló teher (q)
	Q_{ik} tengelyterhek [kN]	q_{ik} (vagy q_{rk}) [kN/m ²]
1. sáv	300	9,0
2. sáv	200	2,5
3. sáv	100	2,5
Többi sáv	0	2,5
Maradó terület (q_{rk})	0	2,5

A Q_{ik} , q_{ik} és q_{rk} sávterhekhez rendelt terhelési osztályba sorolási tényezők:

$$\alpha_{Q_i} = 0,9$$

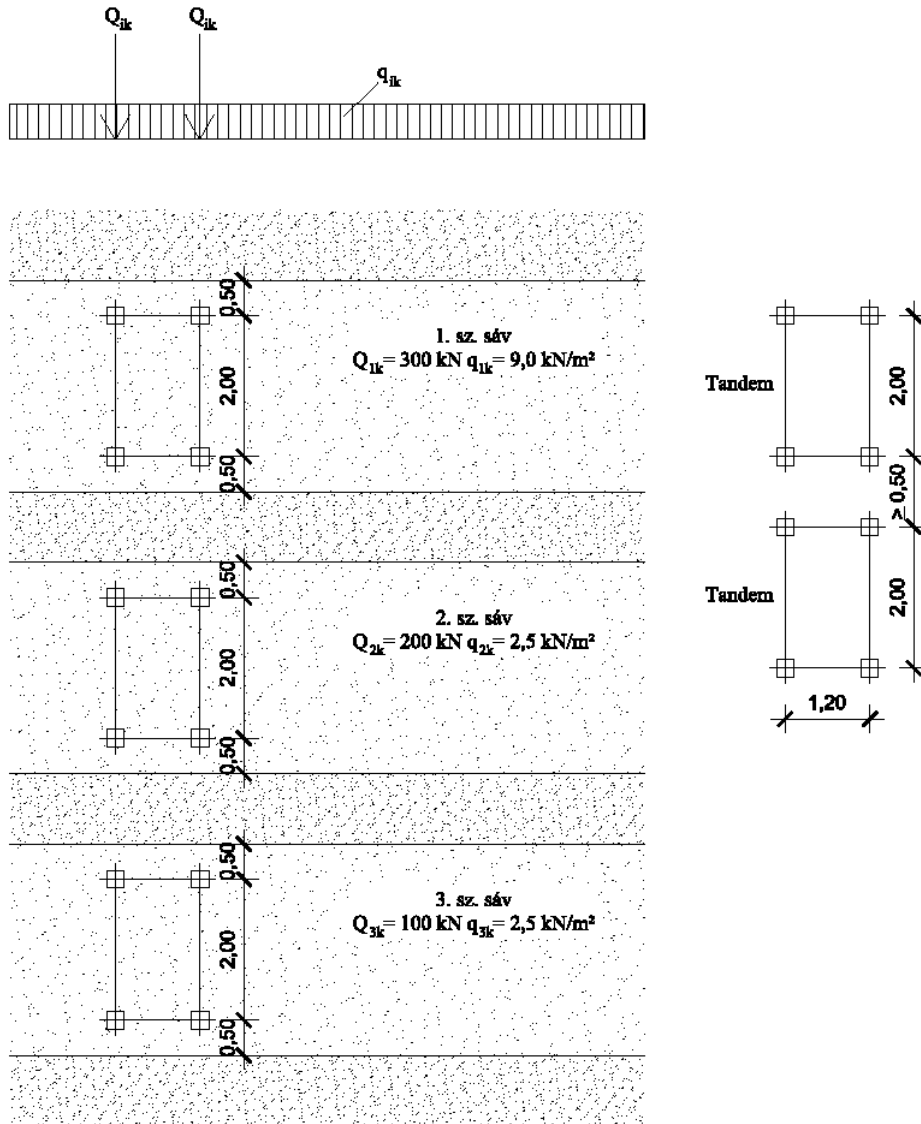
$$\alpha_{q_i} = 0,7$$

$$\alpha_{q_r} = 1,0$$

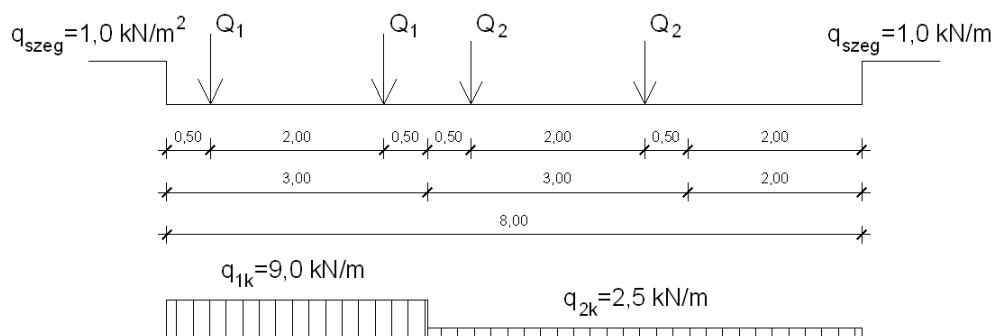
– kiemelt szegély: $q_{szeg} = 1,0 \text{ kN/m}^2$

10 méternél nagyobb támaszközű hidakon mindegyik kéttengelyű járműmodell mindegyik sávban helyettesíthető egy azonos súlyú, egytengelyű modellel.

Elhelyezés és geometria 3,0 m sávszélesség esetén:

Keresztmetszeti elrendezés: (pl. $b = 8,00 \text{ m}$ szélesség esetén)

Dinamikus tényező: nincs, mivel a dinamikus hatást a hasznos terhek karakterisztikus értékei már alapértékükben tartalmazzák.

Vízszintes forgalmi terhek:

Vízszintes teherként csak a fékező- és gyorsítóerőt kell figyelembe venni (ívben fekvő hidak esetében még a centrifugális erőt is).

– Fékező- és gyorsítóerők:

A Q_{lk} fékező- és gyorsítóerő az útburkolat szintjén, a kocspálya tengelyében hat.

$$Q_{lk} = 0,6 \cdot \alpha_{Q1} \cdot (2 \cdot Q_{1k}) + 0,10 \cdot \alpha_{q1} \cdot q_{1k} \cdot w \cdot L$$

de

$$180 \cdot \alpha_{Q1} \text{ [kN]} \leq Q_{lk} \leq 900 \text{ kN}$$

1.4.2.2 Szélhatás

A híd hossz tengelyével párhuzamos és a függőleges irányú szélhatást elhanyagoljuk.

$$F_{wk,x} = \frac{1}{2} \cdot \rho \cdot v_b^2 \cdot C_x \cdot A_{ref,x}$$

ahol: $v_b = 20 \text{ m/s}$ a sebesség alapértéke

$\rho = 1,25 \text{ kg/m}^3$ a levegő sűrűsége

$$C_x = c_{f,x} \cdot c_e(z)$$

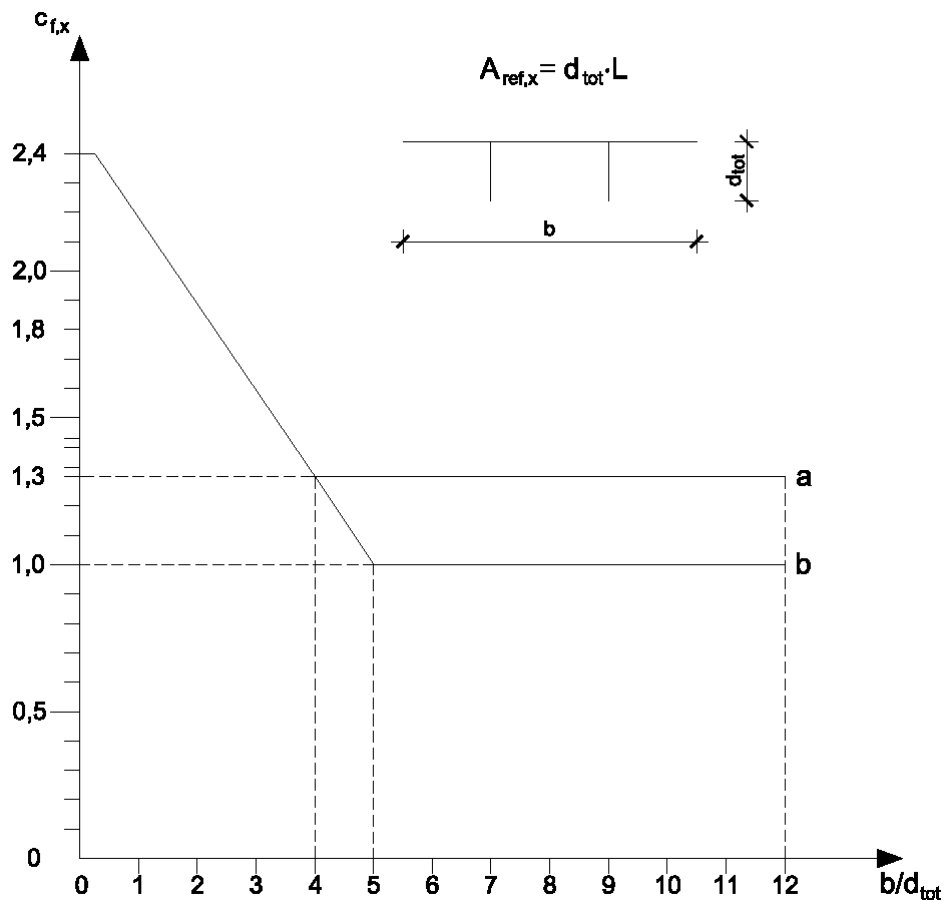
$c_e(z)$

a terep érdességétől és a szerkezet terepszinttől mért magasságától függő kitettség tényező (szokásos külterület, II. beépítettség osztály és $z = 5,0 \text{ m}$ magasság esetén: $c_e(5,0 \text{ m}) = 1,8$ vehető fel).

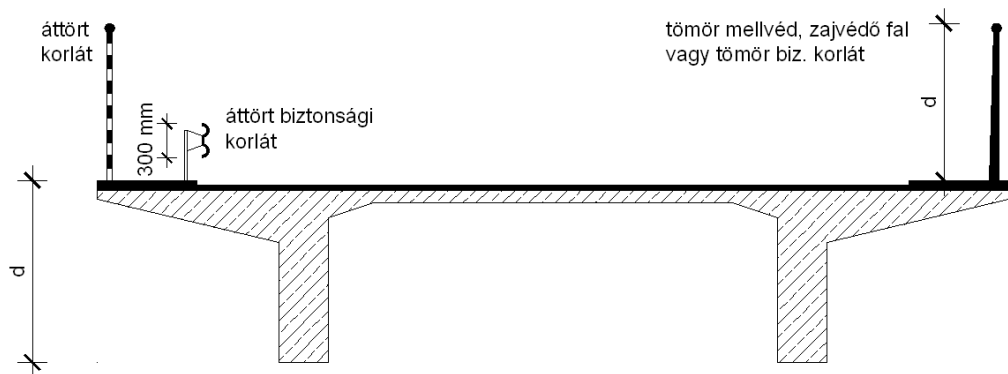
Az $A_{ref,x}$ referencia felület és a $c_{f,x}$ erőtényező felvétele:

A korlát típusa	egyik oldalon	mindkét oldalon
áttört mellvéd, vagy áttört biztonsági korlát	$d + 0,3 \text{ m}$	$d + 0,6 \text{ m}$
tömör mellvéd vagy tömör biztonsági korlát	$d + d_1$	$d + 2d_1$
áttört mellvéd és áttört biztonsági korlát	$d + 0,6 \text{ m}$	$d + 1,2 \text{ m}$

- a: építési állapotban vagy áttört korlátok esetén (több mint 50% nyílás)
 b: mellvéd, zajvédő fal vagy közúti forgalom esetén

1.4.2.3 Hőmérséklet-változás

Minimális hőmérséklet (-15 °C min. léghőmérséklet esetén): $T_{e,\min} = -7\text{ °C}$

Maximális hőmérséklet ($+35\text{ °C}$ max. léghőmérséklet esetén): $T_{e,\max} = +37\text{ °C}$

Feltételezett építési hőmérséklet: $T_0 = +10\text{ °C}$

Egyenletes hőmérséklet-változás:

max. megrövidülés: $\Delta T_{N,\text{con}} = T_0 - T_{e,\min}$

max. megnyúlás: $\Delta T_{N,\text{exp}} = T_{e,\max} - T_0$

Egyenlőtlen (lineáris) hőmérséklet-változás (függőleges síkban):

Hőmérséklet-különbségek a szélső szálak között (beton gerendaszerkezet, 15 cm burkolat):

– felső felület melegebb: $\Delta T_{M,heat} = 15^\circ C \cdot 0,5 = 7,5^\circ C$

– alsó felület melegebb: $\Delta T_{M,cool} = 8^\circ C \cdot 1,0 = 8^\circ C$

Hőmérsékleti tényezők egyidejűsége:

$$T_k = \max \begin{cases} \Delta T_{N,con} (\text{vagy } \Delta T_{N,exp}) + 0,75 \cdot \Delta T_{M,cool} (\text{vagy } \Delta T_{M,heat}) \\ 0,35 \cdot \Delta T_{N,con} (\text{vagy } \Delta T_{N,exp}) + \Delta T_{M,cool} (\text{vagy } \Delta T_{M,heat}) \end{cases}$$

1.5 Hatáskombinációk

A teherbírás vizsgálatokor esetleges teherként csak a függőleges forgalmi terhet vesszük figyelembe:

Forgalmi terhek biztonsági tényezője: $\gamma_Q = 1,35$

Egyéb esetleges hatások biztonsági tényezője: $\gamma_Q = 1,5$

Forgalmi terhek kombinációs tényezői: $\psi_{0,q} = 0,40$

$$\psi_{0,TS} = 0,75$$

$$\psi_{2,q} = \psi_{2,Q} = 0$$

Ebben a feladatban (grla tehercsoport):

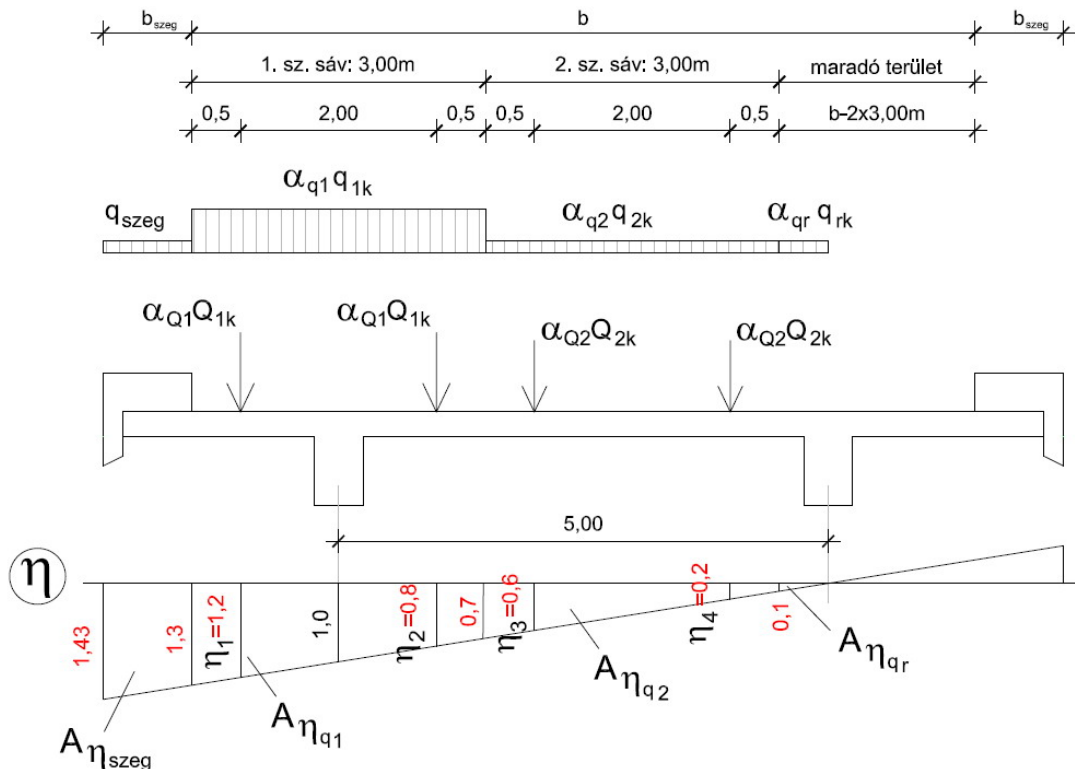
Teherbírási határállapothoz:
$$Y_{Ed} = \max \begin{cases} \gamma_{G,sup} \cdot Y_G + \gamma_Q \cdot (\psi_{0,q} \cdot Y_q + \psi_{0,TS} \cdot Y_Q) \\ 0,85 \cdot \gamma_{G,sup} \cdot Y_G + \gamma_Q \cdot (Y_q + Y_Q) \end{cases}$$

Kvázi-állandó kombináció:
$$Y_{qp} = Y_G + (\psi_{2q} \cdot Y_q + \psi_{2Q} \cdot Y_Q)$$

2. A felszerkezet igénybevételei

2.1 Kereszteloszlás

Az egytengelyes modellt használva:

A piros színnel jelölt értékek $b = 8,00$ m szélesség esetén értendők! A pirossal jelölt értékek csak a számítás könnyebb megértését szolgálják. A feladatban természetesen mindenkinek a feladatlapon kiadott saját „b” szélességével kell számolni.

Az egy főtartóra redukált megoszló teher:

$$q_{\text{red}} = \sum \alpha_{q_i} \cdot q_{ik} \cdot A_{\eta}^{q_i} + \alpha_{q_r} \cdot q_{rk} \cdot A_{\eta}^{q_r} + q_{\text{szeg}} \cdot A_{\eta}^{\text{szeg}} \quad [\text{kN/m}]$$

Az egy főtartóra redukált járműteher:

$$Q_{\text{red}} = \alpha_{Q_1} \cdot Q_{1k} \cdot (\eta_1 + \eta_2) + \alpha_{Q_2} \cdot Q_{2k} \cdot (\eta_3 + \eta_4) \quad [\text{kN}]$$

ahol: $A_{\eta}^{q_1}$ – a kereszteloszlási ábra i-edik sáv alatti területe

$A_{\eta}^{q_r}$ – a kereszteloszlási ábra maradó terület alatti területe

A_{η}^{szeg} – a kereszteloszlási ábra kiemelt szegély alatti területe

A megértést segítő példa ($b = 8,00$ m szélesség esetén):

$$A_{\eta}^{q_1} = \frac{1,3 + 0,7}{2} \cdot 3,0 = 3,0 \text{ m}^2 \quad \text{a kereszteloszlási ábra 1. sz. sáv alatti területe}$$

$$A_{\eta}^{q_2} = \frac{0,7 + 0,1}{2} \cdot 3,0 = 1,2 \text{ m}^2 \quad \text{a kereszteloszlási ábra 2. sz. sáv alatti területe}$$

$$A_{\eta_{qm}} = \frac{0,1 \cdot 0,5}{2} = 0,025 \text{m}^2$$

a keresztelosztási ábra maradó terület alatti területe

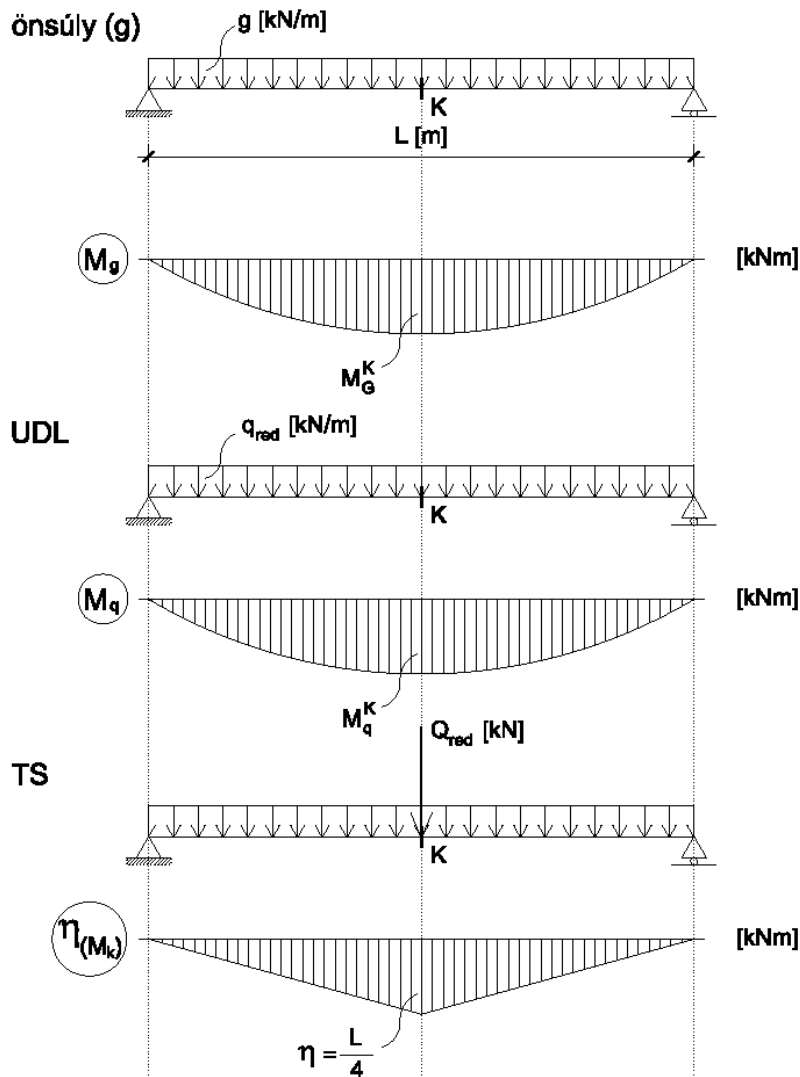
$$A_{\eta_{szeg}} = \frac{1,43 + 1,3}{2} \cdot 0,65 = 0,887 \text{m}^2$$

a keresztelosztási ábra kiemelt szegély alatti területe

2.2 Hajlítónyomatékok

Vizsgálendő a „K” jelű keresztmetszet:

Hosszirányú leterhelés (az egytengelyes modell esetén):

$$\text{Önsúly : } M_G^K = \frac{g \cdot L^2}{8}$$

$$\text{UDL : } M_Q^K = \frac{q_{red} \cdot L^2}{8}$$

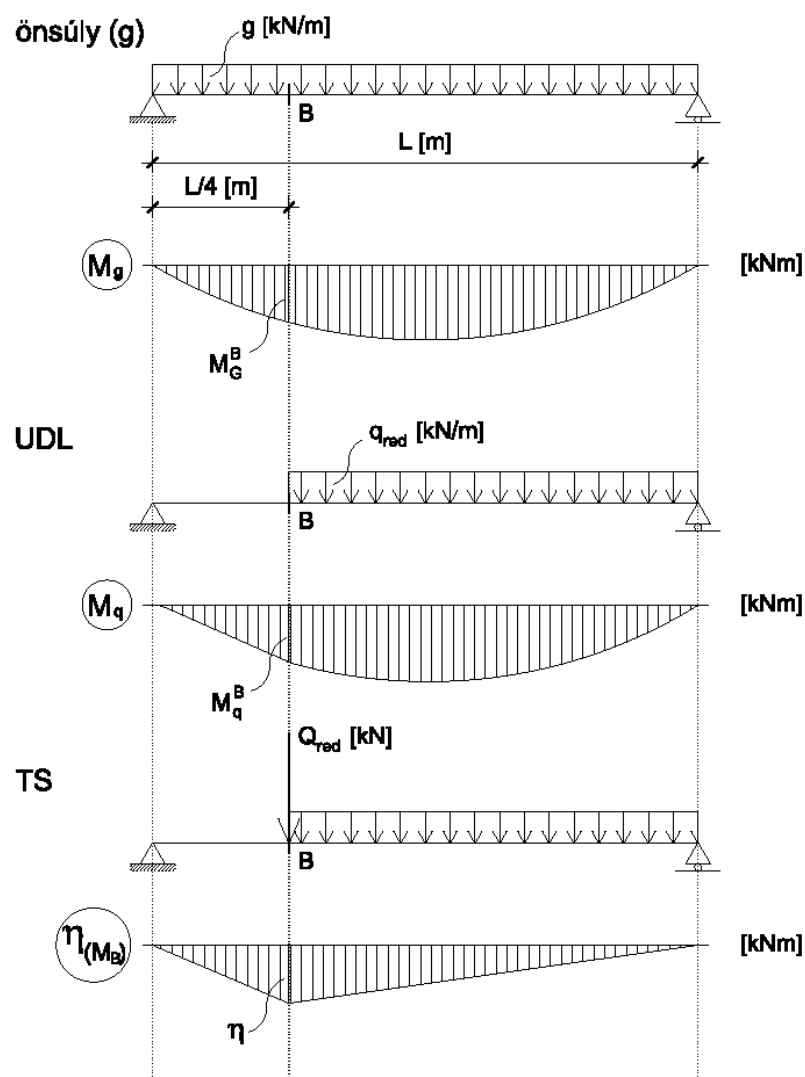
$$\text{TS : } M_{TS}^K = Q_{red} \cdot \eta$$

Nyomaték tervezési értéke:

$$M_{Sd}^K = \max \left\{ \begin{array}{l} \gamma_{G,sup} \cdot M_G^K + \gamma_Q \cdot (\psi_{0,q} \cdot M_q^K + \psi_{0,TS} \cdot M_{TS}^K) \\ 0,85 \cdot \gamma_{G,sup} \cdot M_G^K + \gamma_Q \cdot (M_q^K + M_{TS}^K) \end{array} \right.$$

Vizsgálandó a „B” jelű keresztmetszet:

Hosszirányú leterhelés (az egytengelyes modell esetén):

$$\text{Önsúly : } M_G^B = \frac{3}{32} \cdot g \cdot L^2$$

$$\text{UDL : } M_q^B = \frac{9}{128} \cdot q_{red} \cdot L^2$$

$$\text{TS : } M_{TS}^B = \frac{3}{16} \cdot Q_{red} \cdot L$$

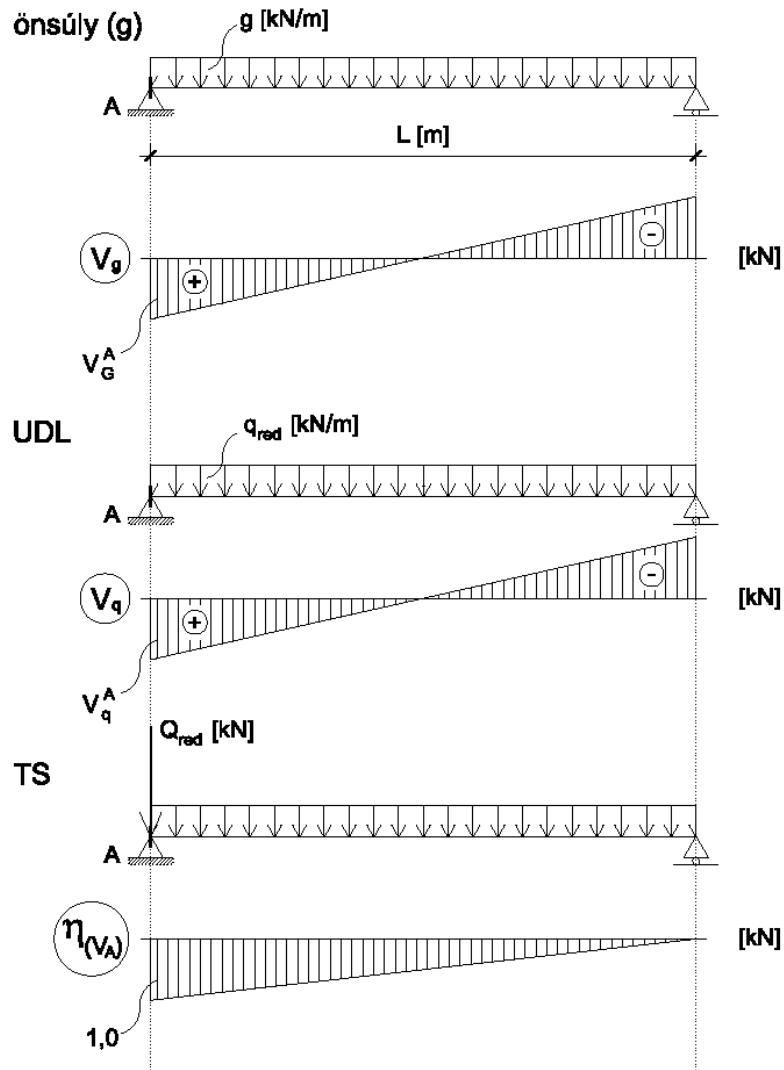
Nyomaték tervezési értéke:

$$M_{Sd}^B = \max \begin{cases} \gamma_{G,sup} \cdot M_G^B + \gamma_Q \cdot (\psi_{0,q} \cdot M_q^B + \psi_{0,TS} \cdot M_{TS}^B) \\ 0,85 \cdot \gamma_{G,sup} \cdot M_G^B + \gamma_Q \cdot (M_q^B + M_{TS}^B) \end{cases}$$

2.3 Nyíróerők

Vizsgálendő az „A” jelű keresztmetszet:

Hosszirányú leterhelés (az egytengelyes modell esetén):

$$\text{Önsúly : } V_G^A = g \cdot \frac{L}{2}$$

$$\text{UDL : } V_Q^A = q_{red} \cdot \frac{L}{2}$$

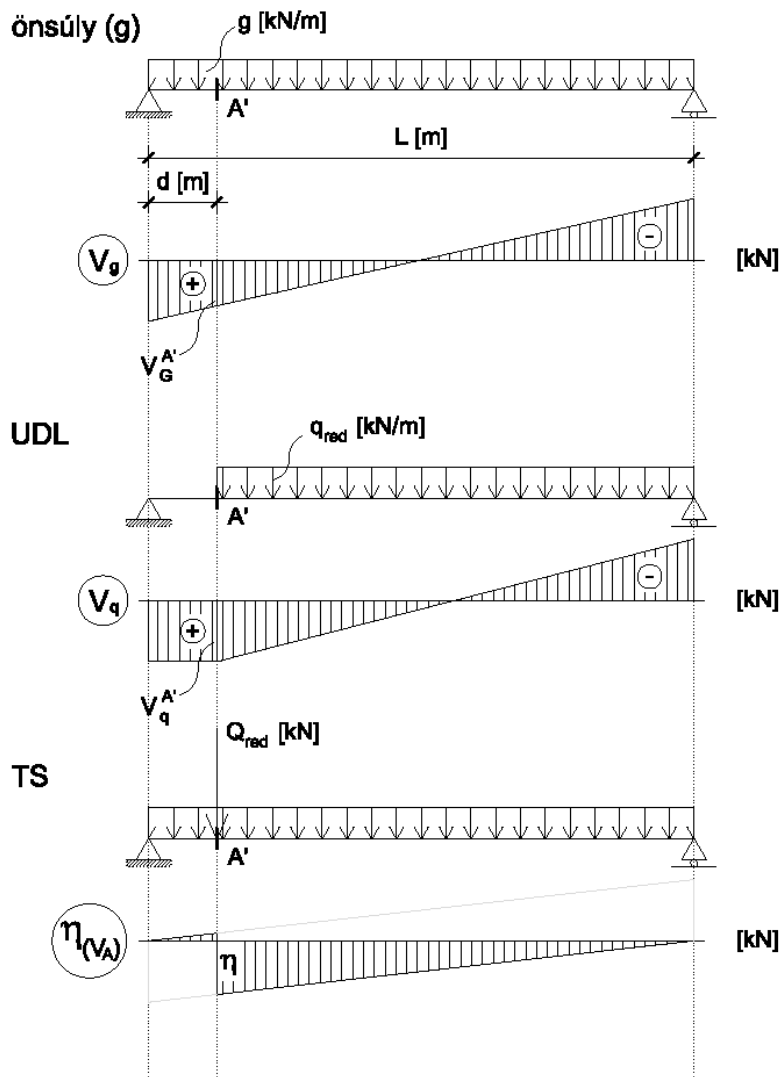
$$\text{TS : } V_{TS}^A = 0$$

Nyíróerő tervezési értéke:

$$V_{Sd}^A = \max \left\{ \begin{array}{l} \gamma_{G,sup} \cdot V_G^A + \gamma_Q \cdot (\psi_{0,q} \cdot V_q^A + \psi_{0,TS} \cdot V_{TS}^A) \\ 0,85 \cdot \gamma_{G,sup} \cdot V_G^A + \gamma_Q \cdot (V_q^A + V_{TS}^A) \end{array} \right.$$

Vizsgálandó az „A” jelű keresztmetszet:

Hosszirányú leterhelés (az egytengelyes modell esetén):

$d = 2,00 \text{ m}$

$$\text{Önsúly : } V_G^{A'} = g \cdot \frac{L}{2} - g \cdot d$$

$$\text{UDL : } V_Q^{A'} = q_{\text{red}} \cdot \frac{(L-d)^2}{2} \cdot \frac{1}{L}$$

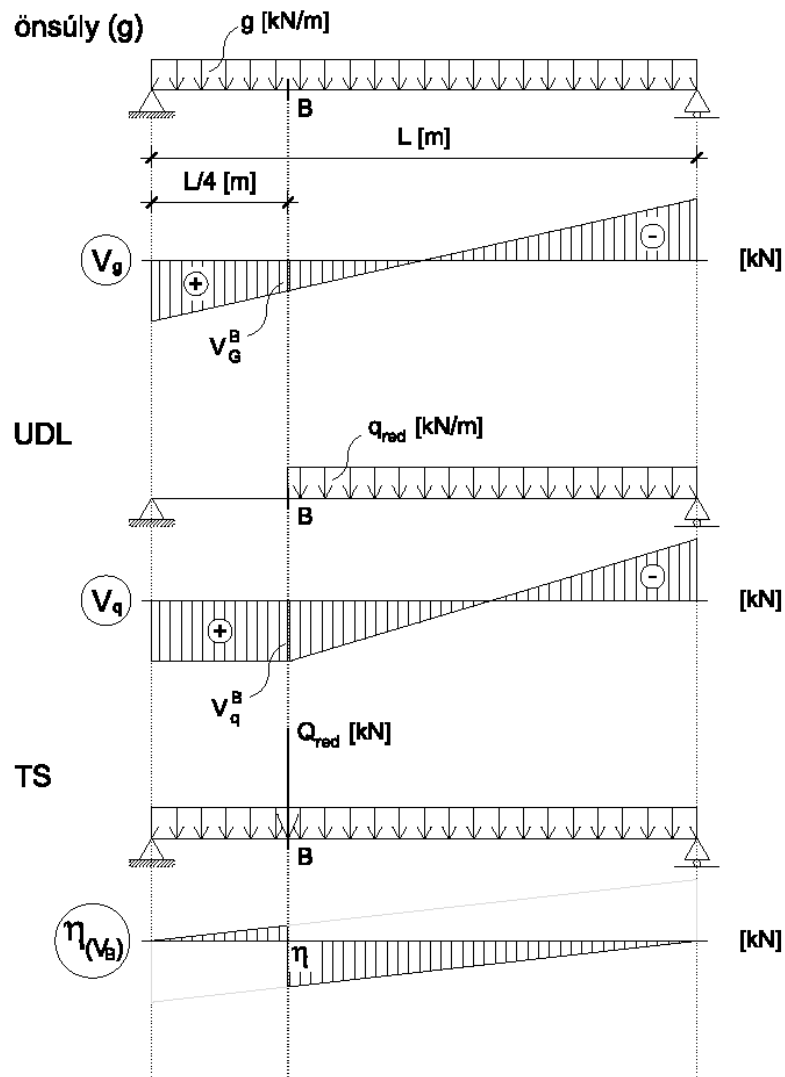
$$\text{TS : } V_{\text{TS}}^{A'} = Q_{\text{red}} \cdot \frac{L-d}{L}$$

Nyíróerő tervezési értéke:

$$V_{\text{Sd}}^{A'} = \max \begin{cases} \gamma_{G,\text{sup}} \cdot V_G^{A'} + \gamma_Q \cdot (\psi_{0,q} \cdot V_q^{A'} + \psi_{0,\text{TS}} \cdot V_{\text{TS}}^{A'}) \\ 0,85 \cdot \gamma_{G,\text{sup}} \cdot V_G^{A'} + \gamma_Q \cdot (V_q^{A'} + V_{\text{TS}}^{A'}) \end{cases}$$

Vizsgálódó az „B” jelű keresztmetszet:

Hosszirányú leterhelés (az egytengelyes modell esetén):

$$\text{Önsúly : } V_G^B = \frac{g \cdot L}{4}$$

$$\text{UDL : } V_Q^B = \frac{9}{32} \cdot q_{\text{red}} \cdot L$$

$$\text{TS : } V_{TS}^B = \frac{3}{4} \cdot Q_{\text{red}}$$

Nyíróerő tervezési értéke:

$$V_{Sd}^B = \max \left\{ \begin{array}{l} \gamma_{G,sup} \cdot V_G^B + \gamma_Q \cdot (\psi_{0,q} \cdot V_q^B + \psi_{0,TS} \cdot V_{TS}^B) \\ 0,85 \cdot \gamma_{G,sup} \cdot V_G^B + \gamma_Q \cdot (V_q^B + V_{TS}^B) \end{array} \right.$$

2.4 Igénybevételek összefoglalása

Nyomatékok:

Igénybevétel megnevezés		Állandó	Hasznos megosz- ló	Hasznos jármű
Alapérték	K	M_G^K	M_q^K	M_Q^K
	B	M_G^B	M_q^B	M_Q^B
Tervezési	K	M_{SD}^K		
	B	M_{SD}^B		

Nyíróerők:

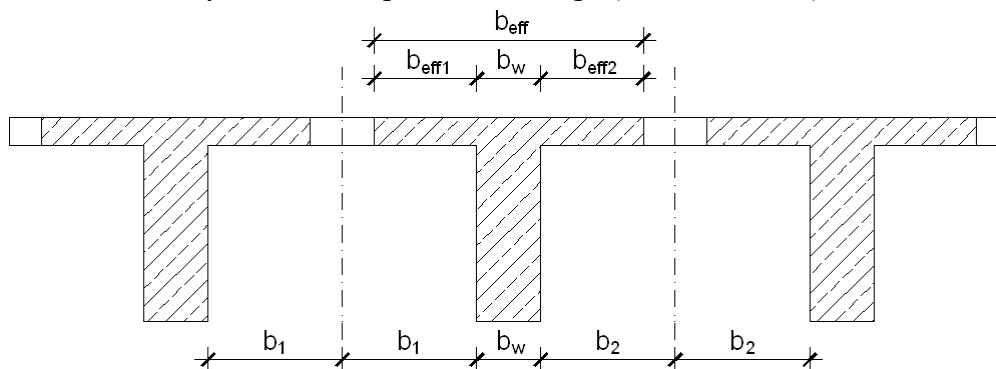
Igénybevétel megnevezés		Állandó	Hasznos megosz- ló	Hasznos jármű
Alapérték	A	V_G^A	V_q^A	V_Q^A
	A'	$V_G^{A'}$	$V_q^{A'}$	$V_Q^{A'}$
	B	V_G^B	V_q^B	V_Q^B
Tervezési	A	V_{SD}^A		
	A'	$V_{SD}^{A'}$		
	B	V_{SD}^B		

3. Teherbírási határállapotok

3.1 Együttdolgozó lemezszélesség

Az együttdolgozó lemezszélesség közbelső bordánál: $b_{\text{eff}} = b_w + 2 \cdot (0,1 \cdot l_0)$
(ha ez fizikailag lehetséges)

ahol: l_0 – a nyomatéki nullpontok távolsága (itt a támaszköz)

Fő szerkesztési szabályok:

- Betonfedés: $c = 40 \text{ mm}$
- Főacél: $\Phi \geq 10 \text{ mm}$ (javasolt 25, 28, 32, 36 mm)
- Kengyel: $\Phi \geq 8 \text{ mm}$ (javasolt 12, 14, 16 mm)

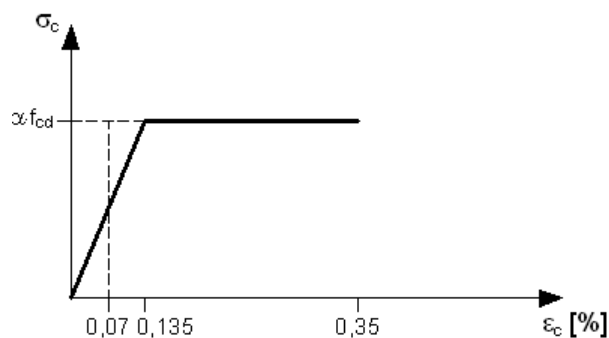
Minimális vasmenyiség:

$$A_{s,\text{min}} = \max \begin{cases} 0,26 \cdot \frac{f_{\text{ctm}}}{f_{\text{yk}}} \cdot b_w \cdot d \\ 0,0013 \cdot b_w \cdot d \end{cases}$$

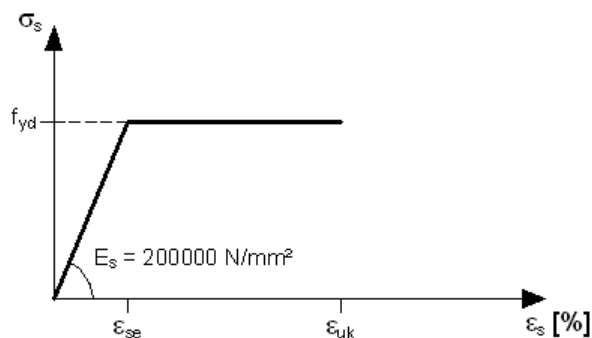
3.2 Méretezés hajlításra

Teherbírási határállapot alapján az alábbi σ - ε diagramok felhasználásával:

Beton:

Betonacél:

3.2.1 Méretezés hajlításra a „K” keresztmetszetben

Hasznos magasság felvétel:

$$d = h - c - \Phi - \Phi_k - \delta$$

ahol: $\delta = 10$ mm kedvezőtlen vaselmozdulás

$$\xi_{c0} = \frac{560}{f_{yd} + 700}$$

A nyomott zóna helye a „K” keresztmetszetben:

$$M_1 = N_1 \cdot z$$

$$M_1 = b_{\text{eff}} \cdot h_t \cdot \alpha \cdot f_{cd} \cdot \left(d - \frac{h_t}{2} \right)$$

„ x_c ” meghatározása:

$$M_{Sd}^K = b_{\text{eff}} \cdot x_c^K \cdot \alpha \cdot f_{cd} \cdot \left(d - \frac{x_c^K}{2} \right) \rightarrow x_c^K$$

$$\xi_c = \frac{x_c^K}{d}$$

Vetületi egyenlet ($A_{s,\text{szüks}}$ meghatározása):

$$N = H$$

$$b_{\text{eff}} \cdot x_c^K \cdot \alpha \cdot f_{cd} = A_{s,\text{szüks}} \cdot f_{yd} \rightarrow A_{s,\text{szüks}}$$

Az alkalmazott vasalás ($A_{s,\text{alk}}$) megválasztása és vasalási kép rajzolása.

Betonacélok közötti minimális távolság:

$$\xi = t_{\text{min}} = \max \begin{cases} \Phi \\ 20 \text{ mm} \\ 24 + 5 \text{ mm} \end{cases}$$

Hasznos magasság meghatározása:

$$a = c + \Phi_k + \frac{\Phi}{2} + \frac{n_{\text{felső}}}{n_{\text{felső}} + n_{\text{alsó}}} \cdot \left(\frac{\Phi}{2} + \xi \right) + \delta$$

$$d_{\text{tényl}} = h - a$$

Ellenőrzés, hogy az acélbetétek elférnek-e egy sorban?

Alkalmazott vasalás ellenőrzése:

$$A_{s,\text{min0}} = \frac{0,6}{f_{yk}} \cdot b_w \cdot d_{\text{tényl}}$$

$$A_{s,\text{min0}} < A_{s,\text{alk}}$$

$$A_{s,\min I} = 0,0015 \cdot b_w \cdot d_{\text{tényl}}$$

$$A_{s,\min I} < A_{s,\text{alk}}$$

$$A_{s,\max} = 0,04 \cdot b_w \cdot h$$

$$A_{s,\max} > A_{s,\text{alk}}$$

$$A_{s,\min} < A_{s,\text{alk}} < A_{s,\max}$$

Ellenőrzés vetületi egyenlet alapján:

$$N = H$$

$$b_{\text{eff}} \cdot x_{c,\text{tényl}}^K \cdot \alpha \cdot f_{cd} = A_{s,\text{alk}} \cdot f_{yd} \rightarrow x_{c,\text{tényl}}^K$$

$$\xi_c = \frac{x_{c,\text{tényl}}^K}{d_{\text{tényl}}}$$

A húzott vas megfolyik, vagy nem?

$$M_{RD}^K = b_{\text{eff}} \cdot x_{c,\text{tényl}}^K \cdot \alpha \cdot f_{cd} \cdot \left(d_{\text{tényl}} - \frac{x_{c,\text{tényl}}^K}{2} \right)$$

$$M_{RD}^K > M_{SD}^K$$

3.2.2 Méretezés hajlításra a „B” keresztmetszetben

A számítás lépései megegyeznek a 3.2.1 pont lépéseivel.

3.3 Méretezés nyírásra

Nyírási vasalásként csak kengyeleket alkalmazunk! ($\alpha = 90^\circ$)

Adatok:

– szilárdságcsökkentő tényező: $v = 0,6 \cdot \left(1 - \frac{f_{ck}}{250} \right) \geq 0,5 \quad [N/mm^2]$

– mérethatás tényezője: $k = 1 + \sqrt{\frac{200}{d [m]}} \leq 2,0$

– hosszanti vashányad: $\rho_1 = \frac{A_{sl}}{b_w \cdot d} \leq 0,02$

ahol: A_{sl} – lehorgonyzott hosszvasalás az adott keresztmetszetben

3.3.1 Vizsgálat az „A” és „A’ ” keresztmetszetekben

A nyomott zóna és a hossz tengely által bezárt szög: $1,0 \leq \cot\Theta \leq 2,5$

Jelen feladatban legyen: $\cot\Theta = 1,3$ ($\Theta \approx 37,5^\circ$)

A bevasalhatóság feltétele: $V_{Rd,max} = 1,0 \cdot v \cdot f_{cd} \cdot b_w \cdot 0,9 \cdot d \cdot \frac{\cot\Theta}{1 + \cot\Theta} \geq V_{Ed}^A$

Szükséges nyírási vasalás, ha: $V_{Rd,c} = \left[\frac{0,18}{\gamma_c} \cdot k \cdot (100 \cdot \rho_1 \cdot f_{ck})^{\frac{1}{3}} \right] \cdot b_w \cdot d \leq V_{Ed}^{A'}$

A keresztmetszet teherbírása: $V_{Rd} = V_{Rd,s} = A_{sw} \cdot f_{yd} \cdot \frac{0,9 \cdot d}{S} \cdot \cot\Theta \geq V_{Ed}^{A'}$

3.3.2 Vizsgálat a „B” keresztmetszetben

A számítás lépései megegyeznek a 3.3.1 pont lépéseivel, de a felső korlátot nem szükséges ellenőrizni.

4. Használhatósági határállapotok

4.1 A repedéstágassági követelmények ellenőrzése

A repedéstágasságot a kvázi-állandó teherkombinációból kell meghatározni!

A repedéstágasság értéke: $W_k = S_{r,max} \cdot (\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm}) \leq W_d$

ahol: ε_{sm} – átlagos acélnyúlás a húzott beton merevítő hatásának figyelembe vételével,

ε_{cm} – átlagos betonnyúlás a repedések közötti repedésmentes szakaszon

$$\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm} = \frac{\sigma_s - k_t \cdot \frac{f_{ctm}}{\rho_{s,eff}} \cdot (1 - \alpha_e \cdot \rho_{s,eff})}{E_s} \geq 0,6 \cdot \frac{\sigma_s}{E_s}$$

ahol: σ_s – a szélső húzott acélban II. feszültségi állapotban számított acélfeszültség a kvázi-állandó kombinációból,

$$\alpha_e = \frac{E_s}{E_{c,eff}} \quad \text{– a rugalmassági modulusok aránya,}$$

$$\rho_{s,eff} = \frac{A_s}{A_{c,eff}} \quad \text{– hatékony húzott acélhányad,}$$

ahol: A_s – a húzott acélbetétek teljes keresztmetszeti területe,

$A_{c,eff}$ – a hatékony húzott betonzóna

$$A_{c,eff} = 2,5 \cdot b \cdot (h - d) \leq b \cdot \left(\frac{h - x_{II}}{3} \right)$$

k_t – terhek tartósságára vonatkozó tényező ($k_t = 0,4$ tartós (kvázi-állandó) teher),

$S_{r,max}$ – a legnagyobb repedéstávolság,

$$S_{r,max} = 3,4 \cdot c + 0,425 \cdot k_1 \cdot k_2 \cdot \frac{\Phi}{\rho_{s,eff}}$$

ahol: c – betonfedés (jelen esetben $c = 40$ mm),

Φ – a szélső húzott betonacél átmérője mm-ben,

k_1 – együttdolgozási tulajdonságok tényezője ($k_1 = 0,8$ – bordás betonacél esetén),

k_2 – feszültség (alakváltozás) eloszlás alakjára vonatkozó tényező ($k_2 = 0,5$ – hajlítás esetén).

Határérték: $w_d = 0,2$ mm (általában, nem agresszív környezetben)

4.2 A lehajlási követelmények ellenőrzése

Tülemelés: az állandó terhekből származó lehajlás értékére célszerű tervezni $t = \infty$ időpontbeli keresztmetszeti és anyagjellemzők figyelembevételével.

A továbbiakban feltételezzük, hogy a tülemelés az önsúlyból származó lehajlásokra készül.

A lehajlást a kvázi-állandó teherkombinációból kell meghatározni az alábbiak szerint:

$$e_k = e_G = \frac{5}{384} \cdot \frac{g \cdot L^4}{E_{c,eff} \cdot I} \leq e_d = \frac{L}{500}$$

A repedések alakváltozásra gyakorolt hatásának figyelembevétele:

$$e_k = (1 - \xi) \cdot e_{k,I} + \xi \cdot e_{k,II}$$

ahol: $e_{k,I}$ – I. feszültségállapot figyelembevételével számított lehajlás,

$e_{k,II}$ – II. feszültségállapot figyelembevételével számított lehajlás,

ξ – interpolációs tényező.

Az interpolációs tényező meghatározása:

$$\xi = 1 - \beta \cdot \left(\frac{\sigma_{sr}}{\sigma_s} \right)^2$$

ahol: β – a teher tartósságát és ciklikusságát figyelembevevő tényező ($\beta = 0,5$ tartós vagy ismétlődő teher esetén),

σ_{sr} = a húzott acélbetétben keletkező feszültség a repesztőnyomaték hatására, be-repedt keresztmetszet feltételezésével.

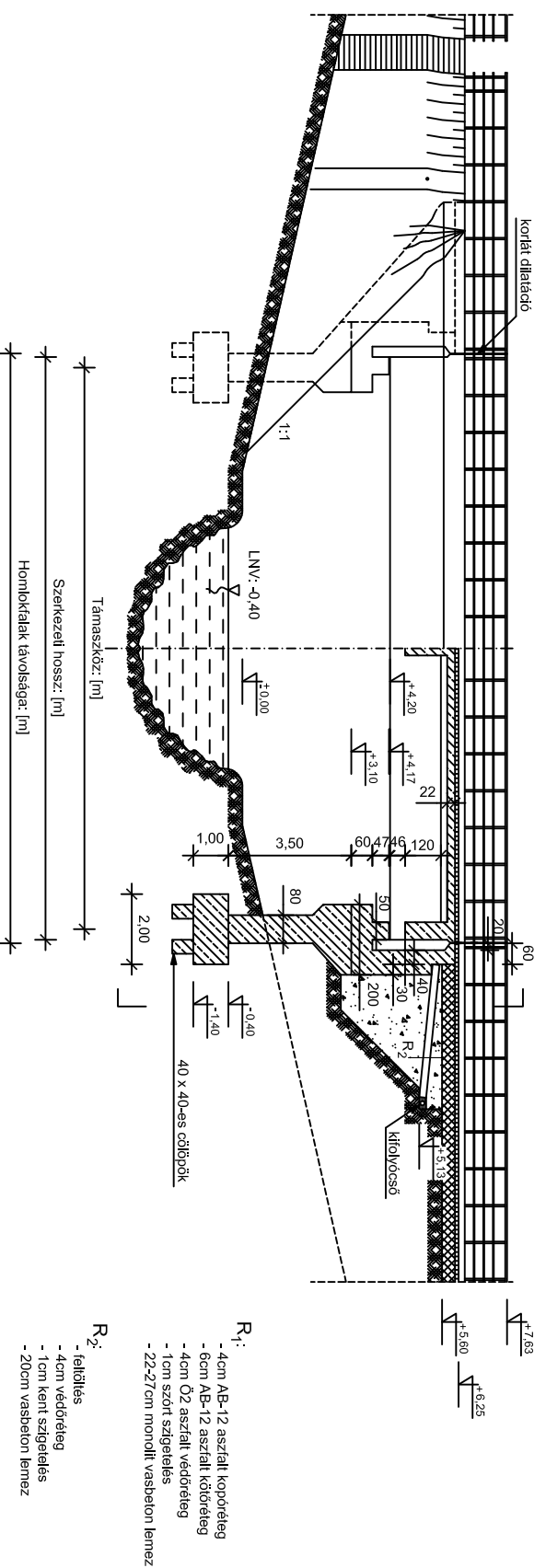
A σ_{sr}/σ_s hányados tiszta hajlítás esetén helyettesíthető az M_{cr}/M hányadossal, ahol M_{cr} a repesztőnyomaték, M pedig a vonatkozó hatáskombináció alapján számított hajlítónyomaték.

Felhasznált irodalom

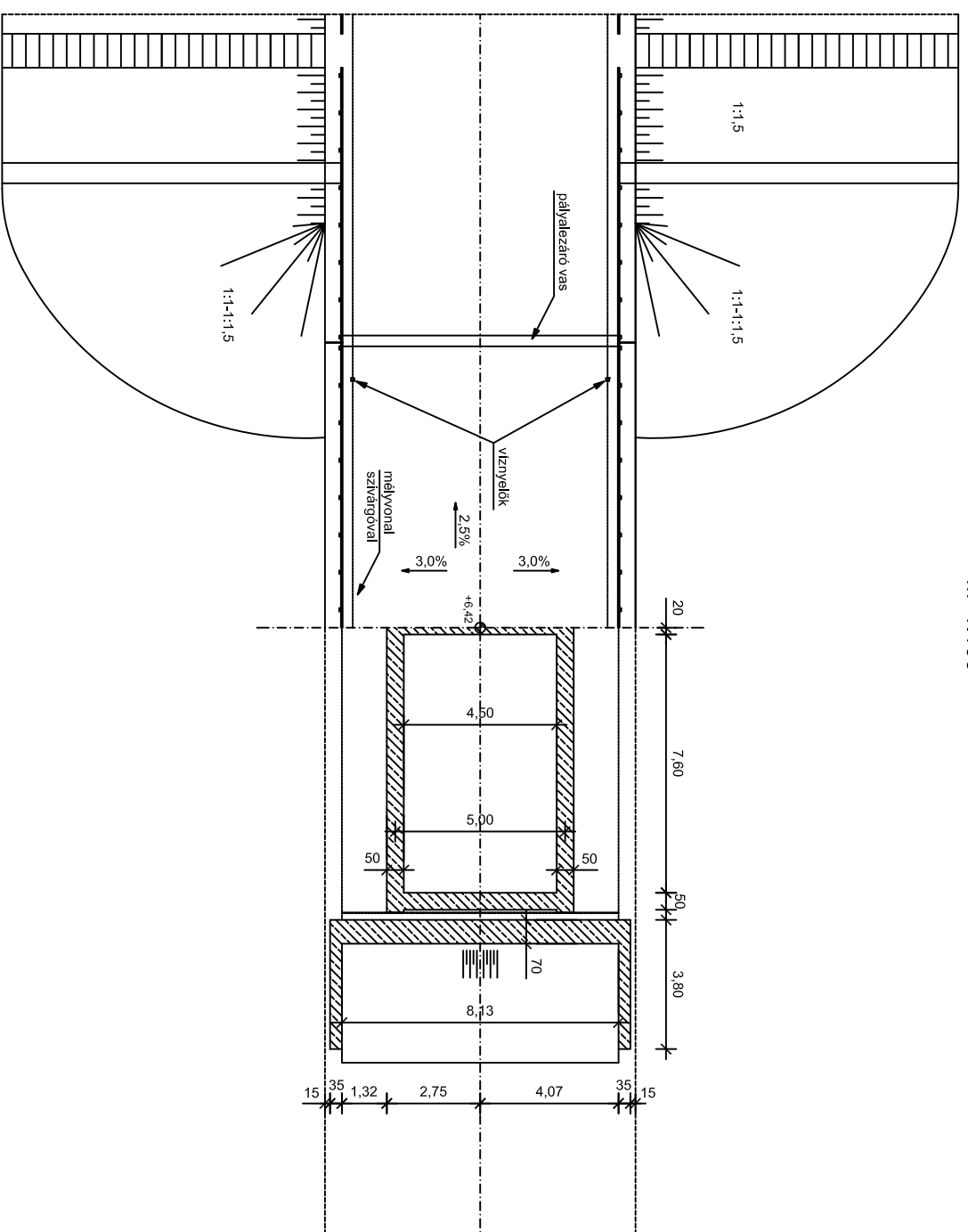
KOVÁCS TAMÁS: *Kétbordás vasbeton közúti híd felszerkezetének közelítő erőtani számítása.* Budapest, 2008. április

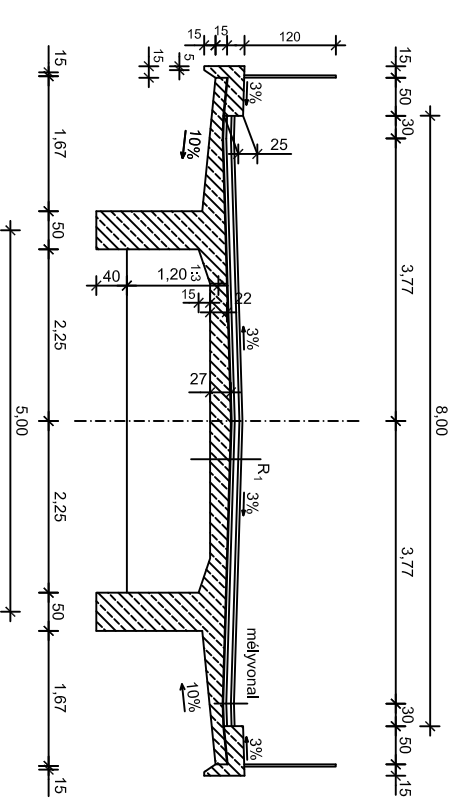
Oldalnézet-hosszmetszet M=1:100 (hosszmetszet az út tengelyében)

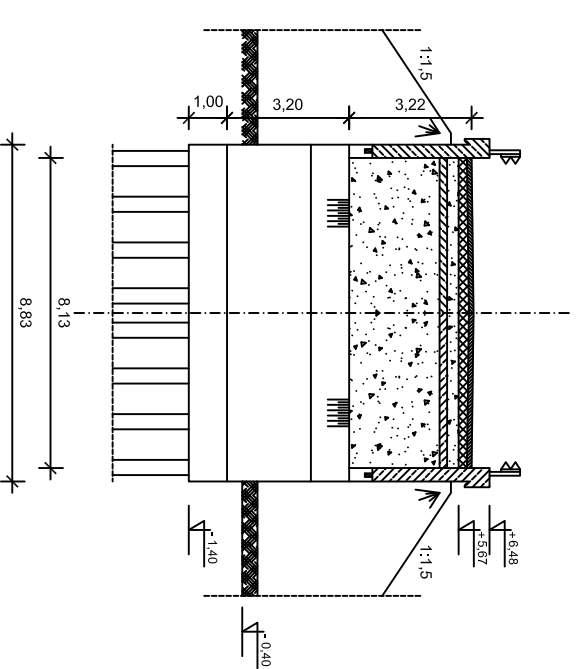
Felülnézet-vízszintesmetszet M=1:100

A felszerkezet keresztmetszete M=1:50

Hidő keresztmetszet M=1:100

A vizsgálatok az EC2 alapján történek.

Anyagjellemzők: Beton:
Betoncél:

PTE MIK, Építőmérnök Tanszék	Dátum:
Hídépítés	Méretarány: M=1:100
Rajz megnevezése: Kétfőtartós, monolit vasbetonhíd vázlatlerve	M=1:50
Készítette: Konzulens:	Rajzszám: 1.